

Remko Wiltjer

De Constructeur in de Toekomst

Moeten wij ons zorgen maken om onze toekomst? Als we afgaan op de vele recente geluiden uit de bouwbranche gaat ons vak de komende jaren sterk veranderen.

Door de nieuwe organisatievormen in de bouw zouden onze werkzaamheden anders worden; sommigen vrezen zelfs voor het voortbestaan van de zelfstandige constructeur.

Het werken in een 'design & construct' (D&C), een 'design, construct, finance, operate & maintain' (DCFO&M) of in een 'publiek private samenwerking' (PPS) legt het initiatief bij de uitvoerende partijen en hierdoor spelen uitvoerbaarheid, duurzaamheid en onderhoud een steeds belangrijkere rol. Dientengevolge zou de constructieve creativiteit minder van belang zijn. In het traditionele model is de architect meestal leidend en komt een goed project tot stand met de inbreng van adviseurs op basis van integraal ontwerpen en uitwerken. Bij de innovatieve organisatie modellen zou de uitvoering de constructie opzetten en aansturen; de bijbehorende werkzaamheden worden dan meer gezien als uitvoeringsengineering. De adviseerende constructeur zou overbodig zijn, de uitvoerende partij neemt de constructieve uitwerking gewoon over.

Maar zou er echt zoveel veranderen? Ik betwijfel dat. Ook in een 'design & construct' is onze inbreng gewenst. We zullen dan niet meer direct voor de opdrachtgever werken, maar er is dan een opdrachtnemer die vervolgens ons en de andere adviseurs inschakelt. En al ligt de nadruk in die nieuwe situatie misschien iets meer op bouwkosten en haalbaarheid, bij een traditionele aanpak zouden wij toch ook die inslag moeten hebben?

Te vaak is nu nog de houding van de gemiddelde constructeur te volgend. Mijn advies: Stop je tijd (en geld) in een creatieve bijdrage. Ga niet direct stapels mooie tekeningen maken, zonder eerst het bouwkundige ontwerp te analyseren, maar ga vooral een slimme constructie ontwerpen. Ik zie het als onze taak oplossingen in het ontwerpteam voor te stellen die het project logischer en eenvoudiger maken.

Innovatieve contracten omvatten prestatiegerichte afspraken, waarbij kosten voor onderhoud, energie en beheer een belangrijke rol spelen. Ook hier kan een goede constructeur van grote waarde zijn; hij immers zorgt voor een duidelijke structuur en houdt rekening met alle aspecten, en dus ook met onderhoud en duurzaamheid.

Dat duurzaamheid in de toekomst een steeds belangrijker aspect wordt, werd wel heel duidelijk bij een recent door opdrachtgever ING Real Estate voor hun

adviseurs georganiseerde bijeenkomst. Het was een aangenaam weerzien met zo vele bekenden uit adviseerend Nederland, maar de bijeenkomst blijft vooral in mijn geheugen door het opmerkelijke signaal van de projectontwikkelaar die nota bene zijn adviseurs wijst op de noodzaak van duurzame ontwikkelingen. De boodschappen uit de voordrachten werden nog duidelijker door het lezen van het inspirerende boek 'Cradle to Cradle', dat ING de gasten meegaf.

Dit boek is bezig een hype in de wereld te worden en zorgt nu al voor een omslag in het denken over milieu, techniek en duurzaamheid. Ik heb genoten van de visie van de auteurs Michael Braungart en William McDonough en zie overeenkomsten met ons vak. Constructeurs zouden eigenlijk alleen nog slimme ontwerpen moeten willen maken. Een gebouw moet een intelligent product zijn, ontstaan door goede samenwerking in een hoogwaardig ontwerp- of bouwteam. De constructeur zorgt daarbij voor een minimaal materiaalverbruik, een heldere constructie met voldoende veiligheid.

Jazeker, ik ben positief gestemd over de toekomst van onze beroepsgroep. Ook in D&C of DCFO&M zal er een beroep worden gedaan op zowel onze inventiviteit als onze degelijkheid. Maar belangrijk daarbij is dan wel dat we ons werk serieus nemen en een aantoonbare inbreng hebben in het ontwerp. Construeren is niet het kritiekloos uitrekenen van wat de architect heeft getekend! Door vroegtijdig actief deel te nemen aan het ontwerpproces, kan onze bijdrage een positieve toevoeging zijn voor het project met betrekking tot de haalbaarheid, helderheid, veiligheid en duurzaamheid.

En daarbij kan ik het niet nalaten te roepen dat het ook veel leuker is om zo als adviseur te werken. Het geeft voldoening als een project gerealiseerd wordt waarbij een slimme constructie drager is van de fraaie architectuur en de intelligente technische installatie. Op zo'n gebouw, waarbij de totaaloplossing een vanzelfsprekendheid is geworden, kan je best trots zijn. Laten we het vak van constructeur terugbrengen waar het hoort.

'Constructies zijn leuk', zo luidt één van de belangrijkste regels van het huisreglement van ons bureau. Ik heb de overtuiging dat een 'goede' constructeur zeker is van een goede toekomst. En dat is ook weer leuk. ■

Dit was de vijfde en laatste column van Remko Wiltjer voor Cement. Op 20 maart zal hij nog eenmaal in de schijnwerpers staan voor de Cement-lezing aan de TU Delft. In 2008 nr. 5 presenteren we onze nieuwe columnist.

